

comeos

Voedseloverschotten?

Schenk ze aan sociale organisaties!

Voedseloverschotten?

Schenk ze aan sociale organisaties!

Ondanks alle inspanningen in de ondernemingen, zijn onverkochte voedseloverschotten onvermijdelijk in het productie- en distributieproces.

Om mensen in armoede met deze voedseloverschotten voort te helpen, zijn vele producenten en handelaars in de drie Gewesten al een duurzaam partnership aangegaan met de Voedselbanken, de Schenkingsbeurs, inzamelingsplatformen of met andere verenigingen die een gelijkaardig doel van voedselhulp, armoedebestrijding of maatschappelijke integratie nastreven. Sommige bedrijven aarzelen echter nog de stap te zetten.

Comeos, Fevia, de Federatie van de Voedselbanken, de Fédération des Services Sociaux (FdSS), Foodsavers, de sociale kruideniers, sociale restaurants en armoedeorganisaties enerzijds en de federale overheid en de drie Gewesten anderzijds hebben elkaar gevonden in een gezamenlijke oproep aan alle bedrijven om voedselverspilling te voorkomen. Ze zorgen voor een structurele vorm van giften en schenkingen waarbij elke partij zijn verantwoordelijkheden blijft opnemen. Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) versoepelt daartoe alvast de administratieve vereisten.

Minder voedselverlies en meer solidariteit, daar kunnen we allemaal bij winnen!

Hulp voor 350.000 mensen

In België worden er via voedselverdeling meer dan **350.000 mensen geholpen**. Een groeiend deel van het voedsel is afkomstig van supermarkten en voedingsbedrijven.

Ondertussen beweegt er heel wat op het terrein om **voedselverspilling tegen te gaan** en voedsel niet langer weg te gooien maar een zinvolle en sociale bestemming te geven. De meeste warenhuizen hebben hiertoe al stappen ondernomen. En keer op keer bleek het een **win-winsituatie** en een verrijking, zowel voor het personeel, als voor de klanten, de begunstigen en de vrijwilligers die zich hiervoor inzetten.

Dit momentum willen we nu aangrijpen om verder in te zetten op de strijd tegen voedselverspilling enerzijds en een sociale herbestemming van dit voedsel anderzijds. Hiervoor werken we op verschillende niveaus: administratieve vereenvoudiging, optimalisering van logistiek en ophaling en inbedding in een emancipatorisch armoedebeleid. Voedselhulp is immers tot op heden een noodzakelijk 'kwaad'.

Zolang we er niet in slagen om armoede de wereld uit te bannen, is het nodig om deze vorm van hulp zo waardig mogelijk te laten verlopen. We gaan dus voor een optimale samenwerking met voedselbedelingsverenigingen maar ook met sociale kruideniers, sociale restaurants en heel de kringlooeconomie waarbij ook extra sociale tewerkstelling kan gecreëerd worden. Deze brochure is een warme oproep aan alle voedingsbedrijven en warenhuizen om mee dit verhaal te schrijven.

Samenwerken met sociale organisaties

Tijdens alle fasen van het productie- en verdelingsproces van voedingsmiddelen ontstaan er om verschillende redenen overschotten van zowel onverkoopbare als onverkochte goederen. Hoewel deze voedingsproducten in vele gevallen nog geschikt zijn voor consumptie worden ze toch weggegooid en vernietigd.

Daartegenover zijn er vandaag de dag in België duizenden mannen, vrouwen en kinderen die langsgaan bij diensten die voedselhulp verstrekken.

Deze brochure wil producenten en handelaars in voedingsmiddelen stimuleren en helpen om een samenwerking op te zetten met sociale organisaties. Samen kunnen ze ervoor zorgen dat deze producten ten goede komen aan mensen in armoede in plaats van weggegooid, vernietigd of laagwaardig gevaloriseerd te worden .

Wat zijn de voedselbanken?

De Voedselbanken zijn een nationale organisatie van vrijwilligers die levensmiddelen verzamelen en ze gratis onder de bij hen aangesloten verenigingen verdelen. Die laten er op hun beurt de mensen in armoede van genieten.

Vandaag telt België negen Voedselbanken, overkoepeld door de Belgische Federatie van Voedselbanken (BFVB), die op haar beurt lid is van de Europese Federatie van Voedselbanken (EFVB) die 24 landen vertegenwoordigt.

Voedselbanken kunnen vergeleken worden met groothandelaars in voedingswaren, maar zij kopen noch verkopen. Voedseloverschotten afkomstig van de Europese Unie, de voedingsnijverheid, de voedingsdistributie, voedselinzamelingen en groenten – en fruitveilingen worden gratis geschonken en worden via een netwerk van aangesloten caritatieve verenigingen gratis verdeeld aan de minst bedeelden onder ons.

Naast de Voedselbanken zijn ook OCMW's, sociale kruideniers, sociale restaurants en armoedeorganisaties actief in het verstrekken van voedselhulp.

Wat zijn de sociale distributieplatformen?

Sociale distributieplatformen zijn organisaties die op lokaal niveau overschotten van levensmiddelen verzamelen en ze onder de bij hen aangesloten OCMW's of sociale organisaties verdelen. Die lokale verenigingen verdelen de levensmiddelen op hun beurt aan mensen in armoede. Sociale distributieplatformen zijn complementair aan de Voedselbanken, ze worden vaak beheerd door lokale besturen of werken er nauw mee samen en ze creëren tewerkstellingsmogelijkheden voor kansengroepen in de sociale economie.

Wat is de Schenkingbeurs?

De Schenkingsbeurs is een online platform, opgezet met de steun van Federale en Gewestelijke overheden. Dit platform vergemakkelijkt in heel België schenkingen van voedseloverschotten aan sociale organisaties door lokaal schenkers en ontvangers snel en efficiënt met elkaar in verbinding te brengen en door het beheer van schenkingen te ondersteunen.

Wat kan je geven?

Alle voedingsmiddelen en dranken, met uitzondering van sterke dranken, worden op welbepaalde voorwaarden verdeeld:

Ze zijn bestemd voor menselijke consumptie

Ze zijn nog geschikt voor menselijke consumptie

De voedingsmiddelen kunnen niet meer normaal in de handel worden verkocht

Let op!

Het verdelen van de geschonken voedingsproducten vergt een niet te onderschatten organisatie en sensibilisering van het personeel en de vrijwilligers! Het is dan ook belangrijk dat de kwaliteit van de producten aanvaardbaar is voor herverdeling.

- Ze naderen de uiterste consumptiedatum;
- Ze beantwoorden niet aan de productienorm van de producent;
- De verpakking is beschadigd of niet conform de standaard van de producent of de handelaar ;
- De gebruikelijke verkooperiode van de voedingsmiddelen (bv. Kerstperiode) is verstreken.

Winkels kunnen ook voorverpakte gekoelde levensmiddelen, bestemd voor sociale organisaties, invriezen. Hiervoor moeten echter aan bepaalde voorwaarden voldaan zijn om de voedselveiligheid van het product te kunnen garanderen.

Meer informatie vindt u in de omzendbrief van het FAVV: www.favv.be > professionelen > levensmiddelen > geen voedselverspilling.

De voedselveiligheid van de producten moet absoluut gegarandeerd worden en elk product moet traceerbaar zijn. Dit is van belang bij een uit de handel name en/of terugroeping van een product.

De voorzorgsmaatregelen rond voedselveiligheid

- ✓ Respecteer altijd de **uiterste consumptiedatum (TGT)** . Deze mag niet overschreden worden.
- ✓ Schenk – in de mate van het mogelijke – voedingsmiddelen uiterlijk tot **drie dagen voor deze TGT-datum**. Sociale organisaties moeten ze nog kunnen sorteren en uitdelen.

- ✓ Schenk voedingsmiddelen tot hun **minimale houdbaarheidsdatum (THT)** . Levensmiddelen waarvan de datum van minimale houdbaarheid is bereikt of overschreden, kunnen in bepaalde gevallen nog worden geschonken zonder enig risico voor de Volksgezondheid. Raadpleeg hiervoor de bijlage van de omzendbrief van het FAVV.

- ✓ Respecteer de **koudeketen**.
- ✓ Controleer of de **primaire verpakking** (individuele consumentenverpakking) ongeschonden is. Indien de vereiste etikettering op de (secundaire) verpakking deels ontbreekt in de landsta(a)l(en), zorg er dan voor dat je steeds de minimale verplichte informatie (vervaldatum, allergenen ...) verstrekt in de landsta(a)l(en) op de verpakking zelf of via een begeleidende technische fiche.
- ✓ Zorg dat uw producten **traceerbaar** zijn, hou dus een lijst bij van uw afnemers. Dit is van essentieel belang in geval van een uit de handel name of een terugroeping.

- ✓ **Sensibiliseer uw afnemers** zodat steeds iemand van de organisatie gecontacteerd kan worden.
- ✓ Lees ook de **omzendbrief van het FAVV**: www.favv.be > [professionelen](#) > [levensmiddelen](#) > [geen voedselverspilling](#)

Hoe geniet je vrijstelling van de btw?

Schenk je voedingsmiddelen aan een organisatie, erkend door de Voedselbanken of door een lokaal, gewestelijk of federaal bestuur? Dan kan je vrijstelling van de btw genieten. Stel hiervoor een document op (in twee exemplaren) dat volgende punten bevat:

De datum waarop de begunstigde de producten in ontvangst heeft genomen

De aard en de hoeveelheid van de geleverde producten

De (firma)naam, het adres en het btw-identificatienummer van de schenker

+

De (handels)naam, het adres en het ondernemingsnummer van de ontvanger

Een verklaring van de sociale organisatie, administratie of overheid, waarin ze zich ertoe verbindt:

Het kosteloze karakter van de levering;

- de ontvangen producten niet voor handelsdoeleinden te gebruiken;
- de ontvangen producten te bestemmen voor sociale actie ten gunste van behoeftigen;
- bij de verdeling van de producten geen tegenprestatie te vragen, met uitzondering van een eventuele financiële bijdrage die niet meer mag bedragen dan de uitgaven die rechtstreeks verband houden met de verdeling.

Het document wordt medeondertekend door de sociale organisatie en wordt opgesteld uiterlijk de vijftiende dag van de maand volgend op de levering van de producten.

Wie contacteren?

We lijsten hieronder op hoe je de sociale organisaties dicht bij jouw onderneming kan contacteren:

De voedselbanken

	Telefoon	e-mail	Website
Voedselbank Antwerpen-Mechelen-Turnhout (VBAMT)	03 645 01 79 0486 03 12 57	antwerpen@foodbanks.be	www.voedselbanken.be
Voedselbank Limburg (VBL)	011 87 36 49 0475 48 15 06	limburg@foodbanks.be	www.voedselbanklimburg.be
Voedselbank Oost-Vlaanderen (VBO)	09 238 33 77 0495 38 98 58	oostvlaanderen@foodbanks.be	www.voedselbanken.be
Voedselbank West-Vlaanderen (VBW)	056 72 88 74 0473 56 16 82	westvlaanderen@foodbanks.be	www.foodbank-west-vlaanderen.be
Voedselbank Brussel-Brabant (VBB)	02 522 97 00	secretariat@foodbank-brabant.be	www.foodbank-brabant.be
Banque Alimentaire de Charleroi et du Centre (BAC)	071 51 02 39 0479 57 63 35	charleroi@foodbanks.be	www.foodbank-charleroi.be
Banque Alimentaire de la Province de Liège (BAL)	04 337 92 92 0478 12 18 84	liege@foodbanks.be	www.foodbank-liege.be
Banque Alimentaire de Namur et Luxembourg (BANL)	081 56 85 35 0497 55 41 32	namurluxembourg@foodbanks.be	www.banquesalimentaires.be
Banque Alimentaire du Hainaut occidental et de Mons-Borinage (BAT)	0478 55 22 26 0477 95 79 75	tournai@foodbanks.be	www.banquealimentairebat.org

De sociale distributieplatformen

De lijst met sociale distributieplatformen met contactgegevens vind je voor **Vlaanderen** op www.foodsavers.be/distributieplatformen of mail naar info@foodsavers.be.

Voor Wallonië en Brussel neem je best contact op met info@fdss.be.

In Brussel zijn de belangrijkste projecten momenteel DREAM (<http://www.cpasbru.iris-net.be/fr/>, e-mail: ejaimetornin@cpasbxl.brussels) en LOCO (info@fdss.be).

De Schenkingsbeurs

Surf naar www.schenkingsbeurs.be voor meer info of om in te schrijven, mail het Schenkingsbeurs-team via info@schenkingsbeurs.be of contacteer:

- voor Vlaanderen: 03 302 48 00 (Herw!n)
- voor Brussel en Wallonië: 02 223 37 74 (FdSS)

Hoe ga je best te werk?

In geval van schenkingen aan de **Voedselbanken** of **sociale distributieplatformen**:

- ✓ Ga na of er een overeenkomst bestaat binnen je onderneming. Bepaal anders de modaliteiten van de medewerking en zet ze op papier of gebruik de modelovereenkomst (zie ook www.voedselbanken.be of www.foodsavers.be).
- ✓ Wees zeker dat de Voedselbanken, sociale distributieplatformen of andere verenigingen met sociaal oogmerk over een toelating van het FAVV beschikken (zie www.favv.be > FOODWEB).
- ✓ Maak duidelijke afspraken met de sociale organisaties over hoe en wanneer welke producten worden aangeboden.
- ✓ Spreek indien mogelijk een vast afhaalmoment af met de vereniging.
- ✓ Zorg dat de koudketen wordt gerespecteerd.
- ✓ Wees soepel: de Voedselbanken en andere verenigingen met sociaal oogmerk werken immers met vrijwilligers.

In geval van schenkingen bij de **Schenkingsbeurs**:

- ✓ Schrijf uw bedrijf in op de Schenkingsbeurs via admin.schenkingsbeurs.be/login/.
- ✓ Zowel schenkers als geïnteresseerde ontvangers (sociale organisaties) doorlopen een inschrijvings- en validatieprocedure, alsook het aanvaarden van een kwaliteitscharter
- ✓ Het online platform biedt tools aan waarmee je occasioneel of systematisch kan schenken, die aangepast zijn aan de activiteiten en noden van schenkers en sociale organisaties.

Wie doet wat?

De onderneming

- verzamelt en controleert de voedingsproducten;
- bereidt eventueel (indien mogelijk) de pakketten voor;
- verwittigt de sociale organisatie wanneer voedingsproducten beschikbaar zijn;
- garandeert de toegang voor de vrachtwagen;
- helpt eventueel met laden;
- bewaart de lijst van sociale organisaties waaraan geschonken wordt;
- neemt de sociale organisaties waaraan geschonken op in de bestemmelingenlijst bij een eventuele uit de handel name of terugroeping.

De sociale organisatie

- komt de producten op het afgesproken moment ophalen;
- verstoort zo weinig mogelijk de werking van het bedrijf;
- zorgt voor een aangepast vervoermiddel;
- zorgt voor respect van de koudeketen;
- vervoert de producten naar hun vestiging;
- houdt een lijst bij van de vestigingen waarvan de producten afkomstig zijn.

Aanvullende informatie

- De Voedselbanken: www.voedselbanken.be. Contacteer vrijblijvend de Federatie van de Voedselbanken van België via 02 559 11 10 of via info@foodbanks.be
- Foodsavers die sociaal aan de slag gaan met voedseloverschotten: www.foodsavers.be. Of mail info@foodsavers.be of bel 03 302 48 00
- De Schenkingsbeurs: www.schenkingsbeurs.be. Of mail naar info@schenkingsbeurs.be
- De sociale kruideniers in Vlaanderen : www.socialekruideniersvlaanderen.be
- De Fédération des Restos du Coeur de Belgique asbl www.restosducoeur.be
- De Federatie van de Bicommunautaire Maatschappelijke Diensten www.fdss.be.
- Herw!n, het expertisecentrum en aanspreekpunt rond sociaal aan de slag met voedseloverschotten in Vlaanderen: www.herwin.be
- De app Too Good To Go: <https://toogoodtogo.be/nl-be>

Een initiatief van:

Comeos

Fevia

Fevia

Foodsavers

**Fédération des
Services Sociaux**

Schenkingsbeurs

Voedselbanken

Federale Overheid

Brussel

**Met steun van de
Vlaamse overheid**

Vlaanderen

Wallonie

Wallonië